МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

Код РПНД –

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Слободян С. О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

АКТУАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Actual psychology

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

тип дисципліни вибіркова

мова викладання українська

Миколаїв – 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни *«АКТУАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»*

«30» грудня 2022 року. 14 с.

Розробник: *Бобіна О. В., кандидат історичних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін.*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«АКТУАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»* розглянуто на засіданні *кафедри соціально-гуманітарних дисциплін*
Протокол № 6 від «17» січня 2022 р.

Завідувач кафедри Філатова О. С.

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«АКТУАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»* розглянуто Науково-методичною комісією *Навчально-наукового гуманітарного інституту*
Протокол № 6 від «19» січня 2022 р.

Голова Бобіна О. В.

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни *«АКТУАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»* погоджено з навчальним відділом
Начальник відділу Лабарткава А. В.

Робоча програма навчальної дисципліни *«АКТУАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»* затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 2 від «27» січня 2022 р.

Голова НМР НУК Трушляков Є. І.

© НУК, 2022

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	5
3. Передумови вивчення дисципліни	5
4. Очікувані результати навчання	5
5. Програма навчальної дисципліни	6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування	9
7. Форми поточного та підсумкового контролю	10
8. Критерії оцінювання результатів навчання	12
9. Рекомендовані джерела інформації	12

ВСТУП

Анотація

Сучасна особистість проживає життя в глобальному, мінливому і важко-передбачуваному світі. Людина масового суспільства пропри необмежені технологічні можливості залишається досить вразливою та відчуває постійні загрози своєму фізичному і ментальному існуванню. Великим потенціалом особистості її позитивною рисою є психічна стійкість, ментальне здоров'я, здатність до раціонального і критичного аналізу оточуючої ситуації, розвинута емоціональна сфера, розвинуте почуття емпатії та гумору.

Навчальна дисципліна «Актуальна психологія» є дисципліною вібіркового циклу дисципліни, бакалаврського рівня, пропонована для IV семестру. Навчальна дисципліна знайомить слухачів з базовими знаннями про людську психіку і роллю психіки в індивідуальному, особистому житті і колективної, групової діяльності.

Ключові слова: психологія, психіка, емоції, ментальне здоров'я, «м'які навички» – soft skills.

Abstract

Psychological science in leading to interventions that are enhancing people's lives in wide variety of areas, whether its boosting educational performance, reducing distracted driving, improving work life, or designing products and services to be more user friendly. All the while, a strong psychology education pipeline is creating the next generation of psychologists to continue that work and population primed to understand it.

Key words: psychology, emotion's, mental health, soft skills, education.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3"></td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Електронний адрес РПНД на сайті Університету</td><td rowspan="8"></td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 150</td><td colspan="2">Лекцій</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семінарські</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td>138 год.</td></tr>
<tr><td>Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 6.</td><td>Освітній рівень: перший (бакалаврський)</td><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="2">Форма контролю: комбінована</td></tr>
</table>

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни *«АКТУАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»* є формування відповідних компетентностей на базі знань про базові явища психіки і свідомості. До таких навичок ми відносимо здатність до критичного самоаналізу, формування емпатії, розуміння феномену міжособистісної взаємодії, критичного ставлення до оточуючого середовища, формування емоційного інтелекту.

Основні завдання курсу *«АКТУАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»* є розкриття сутності психіки в конкретних виявах: психічних процесах, психічних станах, психічних особливостях особистості; розвитку психічно-стійких структур особистості студентів; формування розуміння важливості психічних знань і саморефлексії особистості.

3. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумов вивчення дисципліни немає, так як вона є вибірковою.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів базової готовності діяти соціально-відповідально та свідомо (критичний самоаналіз, критичне ставлення до оточуючого світу, емпатія і міжособистісна взаємодія); формування свідомого ставлення до феномену ментального, психічного здоров'я (стан благополуччя, при якому людина може реалізувати свій власний потенціал, справлятися зі звичайними життєвими стресами, продуктивно плідно працювати, а також робити свій внесок в життя

своєї і оточуючої спільноти (mental health; визнчення ВОЗ)), психогігієни та психопрофілактики.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- значення основних психологічних термінів, їх загальну характеристику;
- особливості основних психічних явищ, пізнавальні, емоційно-вольові, індивідуально-типологічні закономірності формування особистості.

уміти:

- розкрити сутність основних психічних явищ;
- зрозуміти необхідність оволодіння прийомами ефективного спілкування, психічної саморегуляції; спостереження за своїм психічним станом і станом оточуючих.

Мати уяву про ефективні методики психічного розвитку, освіти, навчання, трудової діяльності.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Психологія як наука

Тема 1. Психіка і наука про психіку

Психіка як фізіологічний феномен. Мозок, нервова система і психіка. Психіка в філогенезі і онтогенезі.

Література: [1] стор. 6-15, [2] стор. 13-42, [3] стор. 68-208.

Тема 2. Дослідження психіки

Основні етапи історії розуміння і дослідження психіки, і свідомості людини: від Аристотеля до сучасності.

Література: [1] стор. 15-19, [2] стор. 45-81, [3] стор. 13-18, 36-68.

Тема 3. Феномени психічного

Основні прояви психіки. Психічні процеси і стани. Психічні особливості. Свідоме, підсвідоме, несвідоме. «Таємничі» явища психіки: «телекінез», «парапсихологія», НЛП, соціоніка, транзактний аналіз та ін.

Література: [1] стор. 13-15, 24-26, [2] стор. 109-139, [3] стор. 1275-282, 287-330.

Тема 4. Основні напрямки і галузі науки про психіку

Базові психологічні парадигми: історія і сучасність. Сучасні дослідження в психології. Сучасні дослідження психіки (вищої нервової системи) і свідомості. Психологи та їх діяльність. Теоретична і практична психологія. Галузі психології.

Література: [1] стор. 19-22, [2] стор. 81-109, [3] стор. 18-28, 36-68.

Тема 5. Психічне здоров'я

Сутність і значення феномену ментального здоров'я. Психогігієна і психопрофілактика. Психічні розлади.

Література: [1] стор. 22-24, [2] стор. 137-361, [3] стор. 612-738.

Змістовий модуль 2. Психічні феномени

Тема 6. Психічні процеси 1: «прості» психічні процеси

Відчуття, сприйняття, увага – «прості» психічні процеси їх характеристика.

Література: [1] стор. 26-32, [2] стор. 149-200, [3] стор. 210-282.

Тема 7. Психічні процеси 2: «складні» психічні процеси

Пам'ять, мислення, уява і фантазія – «вищі та складні» психічні процеси та їх характеристика.

Література: [1] стор. 34-41, [2] стор. 315-358, [3] стор. 330-490.

Тема 8. Почуття і емоції: загальна характеристика

Поняття почуття. Роль почуттів у практичній і пізнавальній діяльності. Емоційна сфера особистості. Форми переживання почуттів. Феномени т. зв. вищих почуттів.

Література: [1] стор. 42-55, [2] стор. 200-270, [3] стор. 530-564.

Тема 9. Особистість в психології

Структура особистості. Біологічне і соціальне в особистості. Спрямованість особистості. Особистість і стать. Соціалізація особистості. Потреби і мотиви особистості. Діяльність в житті особистості. Самоактуалізована особистість.

Література: [1] стор. 56-74, [2] стор. 2-61, [3] стор. 564-612, 589-601.

Тема 10. Темперамент, характер і здібності особистості

Темперамент особистості, фізіологічні основи, типи. Характер – загальне розуміння, риси, акцентуація. Здібності – загальне розуміння. Soft skills як сучасний феномен. Мораль і воля з точки зору психології. Морально-вольові здібності особистості.

Література: [1] стор. 56-74, [2] стор. 2-61, [3] стор. 581-589.

Змістовий модуль 3. Соціальна психологія

Тема 11. Особистість у великих і малих групах

Поняття і зміст соціальної психології. Актуальність соціальної психології в постіндустріальному і глобальному світі. Група та її особливості. Особистість в групі.

Література: [1] стор. 74-80, [2] стор. 61-137, [3] стор. 738-797.

Тема 12. Феномен спілкування

Спілкування в житті людини. Види спілкування і характеристика спілкування. Бар'єри спілкування.

Література: [1] стор. 78-99, [2] стор. 61-137, [3] стор. 764-797.

Тема 13. Ділова комунікація

Феномен ділової комунікації: суть, зміст, характеристика. Поняття конформізму.

Література: [1] стор. 80-95, [2] стор. 61-137, [3] стор. 764-797.

Тема 14. Конфлікт в житті людини

Міжособистісні стосунки і конфлікт. Основні характеристики конфлікту. Стратегії поведінки в конфлікті і способи його розв'язання.

Література: [1] стор. 95-111, [2] стор. 61-137, [3] стор. 779-781.

Тема 15. Популярна психологія – феномен сучасного світу

Різниця між популярною і актуальною психологією. Сутність і вияви поп-психології.

Література: [4].

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	денна форма навчання	заочна форма навчання

	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с.р.		л	с	с.р.
Змістовий модуль 1. Психологія як наука								
Тема 1. Психіка і наука про психіку	9	2	2	5	9	–	–	9
Тема 2. Дослідження психіки	9	2	2	5	8	–	–	8
Тема 3. Феномени психічного	9	2	2	5	10	1	1	8
Тема 4. Основні напрямки і галузі науки про психіку	9	2	2	5	8	–	–	8
Тема 5. Психічне здоров'я	9	2	2	5	10	1	1	8
Разом за змістовим модулем 1	**45**	**10**	**10**	**25**	**45**	**2**	**2**	**41**
Змістовий модуль 2. Психічні феномени								
Тема 6. Психічні процеси 1: «прості» психічні процеси	12	2	2	8	12	–	1	11
Тема 7. Психічні процеси 2: «складні» психічні процеси	12	2	2	8	12	1	1	10
Тема 8. Почуття і емоції: загальна характеристика	12	2	2	8	12	–	1	11
Тема 9. Особистість в психології	12	2	2	8	12	1	–	11
Тема 10. Темперамент, характер і здібності особистості	12	2	2	8	12	–	–	12
Разом за змістовим модулем 2	**60**	**10**	**10**	**40**	**60**	**2**	**3**	**55**
Змістовий модуль 3. Соціальна психологія								
Тема 11. Особистість у великих і малих групах	9	2	2	5	9	1	–	8
Тема 12. Феномен спілкування	9	2	2	5	9	–	1	8
Тема 13. Ділова комунікація	9	2	2	5	9	–	–	9
Тема 14. Конфлікт в житті людини	9	2	2	5	9	1	–	8
Тема 15. Популярна психологія – феномен сучасного світу	9	2	2	5	9	–	–	9
Разом за змістовим модулем 3	**45**	**10**	**10**	**25**	**45**	**2**	**1**	**42**
РАЗОМ ЗА КУРСОМ	**150**	**30**	**30**	**90**	**150**	**6**	**6**	**138**

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Мозок, психіка, свідомість	2	–
2	Основні етапи історії науки про психіку і свідомість	2	–
3	Психічні стани, процеси і особливості	2	1
4	Парадигми психічної науки	2	–
5	Ментальне здоров'я, психодіагностика, психопрофілактика	2	1
6	Увага, сприйняття, відчуття	2	1
7	Пам'ять, мислення, уяву	2	1
8	Емоції та їх прояви	2	1
9	Соціалізація, потреби і мотиви	2	–
10	Темперамент, характер, здібності	2	–
11	Мала група, велика група і особистість	2	–

12	Сутність спілкування	2	1
13	Особливості ділового спілкування	2	–
14	Позитивні і негативні характеристики конфлікту	2	–
15	Загрози і «переваги» популярної психології	2	–
	Разом	**30**	**6**

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до семінарських занять – ***2-4год./1 заняття***;
- написання рефератів, есе, виконання розрахункових, розрахунково-графічних абографічних робіт, домашньої контрольної роботи, перекладу, аналітичний огляд,аналіз практичних, проблемних ситуацій (обсяг однієї роботі 10-20 аркушів А4) –***мінімум 15 годин на 1 роботу***;
- підготовка до контрольних заходів – (***15-30) год. на 1 захід***.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до семінарів	30	43
2	Реферат	30	45
3	Підготовка до контрольних заходів	30	55
	Разом	**90**	**138**

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДІВ ЇХ ДЕМОНСТРУВАННЯ

Методи навчання: способи, якими забезпечується набуття здобувачами відповідних компетенцій через засвоєння програмного матеріалу та активізацію навчального процесу, а саме (обрати необхідне):

- **для всіх видів занять:** робота з літературою; пояснення; дискусія; диспут;
- **для лекційних занять:** лекція; бесіда; ілюстрування;
- **для семінарських занять:** вправа; практична робота; дидактична гра;
- **методи контролю і самоконтролю:** фронтальне опитування; контрольні роботи, диктанти, письмові заліки; контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

Альтернативно може застосовуватися наступна класифікація методів навчання: пояснювально-ілюстративний метод; проблемного викладу; частково-пошуковий метод; дослідницький.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання виступають:

- залік;
- стандартизовані тести;

- реферати;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

7. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету. Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 100 балів.

Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів,запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Відповіді на семінарах	**Критерії оцінювання**
4	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
3	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Студент не дає відповіді.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 60 (15 тем по 4 бали).	

Реферат	**Критерії оцінювання**
10	Реферат має певну структуру. У вступі, обґрунтовано актуальність питання і розкрита його проблематика. Основна частина містить у собі зміст матеріалу що озвучується, приводяться основні тези з відповідною аргументацією. На при кінці надається загальний висновок з проблеми. У тексті відображено глибина і повнота оволодіння матеріалом, застосовано додаткову літературу. Матеріал викладено логічно і послідовно. Аргументовано зроблено узагальнення і висновки. Обов'язкова наявність практичних прикладів. Орфографічні помилки відсутні.
8	Реферат має певну структуру. У вступі, обґрунтовано актуальність питання і розкрита його проблематика. Основна частина містить у собі зміст матеріалу що озвучується, приводяться основні тези з відповідною аргументацією. На при кінці надається загальний висновок з проблеми. У тексті відображено глибина і повнота оволодіння матеріалом, застосовано додаткову літературу. Матеріал викладено не достатньо логічно і

	послідовно. Узагальнення і висновки не достатньо аргументовані. Обов'язкова наявність практичних прикладів. Орфографічні помилки незначні.
6	Реферат має певну структуру. У вступі, недостатньо обґрунтовано актуальність питання і розкриття його проблематики. Основна частина містить у собі зміст матеріалу що озвучується, приводяться основні тези з недостатньою аргументацією. Висновки з проблеми містять помилки. У тексті глибина і повнота оволодіння матеріалом відображено недостатньо, застосовано додаткову літературу. Матеріал викладено не достатньо логічно і послідовно. Узагальнення і висновки не достатньо аргументовані. Практичні приклади надано фрагментарно. Орфографічні помилки незначні.
4	Реферат не має певної структури. У вступі, не обґрунтовано актуальність питання, проблематика не розкрита. Основна частина містить у собі зміст матеріалу що озвучується, але з суттєвими помилками. Основні тези приводяться з недостатньою аргументацією. Висновки з проблеми містять помилки. У тексті не відображена глибина і повнота оволодіння матеріалом, не застосовано додаткову літературу. Матеріал викладено не логічно і не послідовно. Узагальнення і висновки не аргументовані. Практичні приклади надано фрагментарно. Орфографічні помилки суттєві.
2	Реферат не має певної структури. У вступі, не обґрунтовано актуальність питання, проблематика не розкрита. Основна частина містить у собі зміст матеріалу що озвучується, але з суттєвими помилками. Основні тези приводяться не аргументовано. Висновки з проблеми містять суттєві помилки. У тексті не відображена глибина і повнота оволодіння матеріалом, не застосовано додаткову літературу. Матеріал викладено не логічно і не послідовно. Узагальнення і висновки відсутні. Практичні приклади не надано. Орфографічні помилки суттєві.
0	Реферат відсутній.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 10 балів.	

Поточний модульний контроль у формі тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Контрольна робота	**Критерії оцінювання**
62-66	Робота розкриває тему, основні питання, висвітлено причинно-наслідкові зв'язки, зроблено висновки. Робота має всі необхідні структурні елементи. Відповідно оформлена. Оригінальна. Відсутні помилки: граматичні і орфографічні.
50-61	Робота в цілому розкриває тему і основні питання, частково висвітленні причино-наслідкові зв'язки. Висновки не в повному обсязі. Робота має всі необхідні структурні елементи. Відповідно оформлена. Відсутні значні помилки. є окремі, несуттєві загальні зауваження.
35-49	Робота відповідає вище наведеним критеріям, але має ряд недоліків в розкритті теми, висвітлення причино-наслідкових зв'язків часткове, часткові висновки. Відступ від стандартів оформлення.

20-34	Сутність теми не розкрита. Робота містить суттєві недоліки. Неохайна. Суттєві відступи від стандартів оформлення.
0-19	Текст і зміст роботи не відповідає темі. Робота має неохайний вигляд. Студенти не розуміє питання теми.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 66 балів	

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Участь у семінарських заняттях	15х4 бали = 60 балів	6х4 бали = 24 бали
Реферат	10 балів	10 балів
Модульний контроль	3х10 балів = 30 балів	–
Контрольна робота (письмово)	–	66 балів
Всього	100	100

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Участь у семінарі	4		–
	Т2	Участь у семінарі	4		–
	Т3	Участь у семінарі	4	Участь у семінарі	4
	Т4	Участь у семінарі	4		–
	Т5	Участь у семінарі	4	Участь у семінарі	4
	ПМК	Тестування	10		–
ЗМ2	Т6	Участь у семінарі	4	Участь у семінарі	4
	Т7	Участь у семінарі	4	Участь у семінарі	4
	Т8	Участь у семінарі	4	Участь у семінарі	4
	Т9	Участь у семінарі	4		–
	Т10	Участь у семінарі	4		–
	ПМК	Тестування	10		–
ЗМ3	Т11	Участь у семінарі	4		–
	Т12	Участь у семінарі	4	Участь у семінарі	4
	Т13	Участь у семінарі	4		–
	Т14	Участь у семінарі	4		–
	Т15	Участь у семінарі	4		–
	ПМК	Тестування	10		–
Реферат			10		10
Контрольна робота			–		66
Сума			100		100

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бобіна О. В. Психологія у запитаннях і відповідях: навчальний посібник. Миколаїв: НУК, 2022. 135 с.

2. Годфруа Ж. Что такое психология. В 2-х тт. / пер. с франц. Москва: Мир, 1992. Т. 1. 496 с. Т. 2. 376.

3. Майерс Д. Психология / пер. с англ. Минск: Папурри, 2001. 848 с.

4. Justman, Stewart (2005). Fool's Paradise: The Unreal World of Pop Psychology. 276 p.

Допоміжна література

1. Бобіна О. В. Ділові комунікації і конфліктологія. Конспект лекцій: навчальний посібник. Миколаїв: Іліон, 2014. 205 с.

2. Бобіна О. В., Коренєва Ю. П., Ляшко А. В. Методичні вказівки з навчальної дисципліни «Основи психологічних знань». Миколаїв: НУК, 2021. 36 с.

3. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 388 с.

4. Засєкіна Л. В., Пастрик Т. В. Основи психології та міжособове спілкування: навчальний посібник для студентів ВНЗ. 2-е вид. Київ: ВСВ «Медицина», 2018. 216 с.

5. Ільїна Н. М., Мисник С. О. Загальна психологія: теорія та практикум: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2017. 352 с.

6. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посіб. Київ: Вища школа, 2006. 487 с.

7. Максименко С. Д. Загальна психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Вид. 3-тє, переробл. та допов. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 272 с.

8. Психологія: підручник / Ю. Л. Трофімов та ін.; за ред. Ю. Л. Трофімова. Київ: Либідь, 2005. 560 с.

9. Савчин М. В. Загальна психологія: навчальний посібник. Київ: Академія, 2018. 344 с.

10. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія. Навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 296 с.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Психологія – Вікіпедія. *Вікіпедія.* URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Психологія (дата звернення: 10.01.2022).

2. The Human Body. BBC Documentary. URL: https://www.bbc.co.uk/programmes/p00tcklj/episodes/guide (Last assessed 10 January 2020).

3. Human Senses. BBC Documentary. URL: http://www.infocobuild.com/books-and-films/science/human-senses.html (Last assessed 10 January 2022).

4. Brain Story. BBC Documentary. URL: http://www.infocobuild.com/books-and-films/science/brain-story-bbc.html (Last assessed 10 January 2022).

5. The Human Mind. BBC Documentary. URL: https://topdocumentaryfilms.com/the-human-mind/ (Last assessed 10 January 2022).

6. The Secret You. BBC Documentary. URL: https://documentaryheaven.com/horizon-the-secret-you/ (Last assessed 10 January 2022).

7. Human Instinct. BBC Documentary. URL: https://www.bbc.co.uk/programmes/b00pfrv4/episodes/guide (Last assessed 10 January 2022).

8. Walls P. 18 Best Psychology YouTube Channels In 2023 – Starter Story. *Starter Story: Learn How People Are Starting Successful Businesses.* URL: https://www.starterstory.com/psychology-youtube-channels (date of access: 10 January 2022).

Розробник програми _____ Олег БОБІНА